

WORKSHEETS

piața de capital

clasa a 11-a

QUIZZ

1. Acțiunile sunt

- a. Părți ale capitalului unei societăți.
- b. Părți ale bugetului de stat.
- c. Instrumente bancare, precum cardurile.

2. Ce sunt dividendele?

- a. Un venit sigur pentru investitorii pe termen lung.
- b. Veniturile convenite conducerii societății pentru performanța sa managerială.
- c. Acționarii care dețin la o anumită dată acțiuni ale societății.

3. Care este principalul indice al Bursii de Valori București?

- a. Dow Jones.
- b. BET.
- c. Indicele randamentului de piață.

4. O obligațiune nu este:

- a. Un instrument de investiție.
- b. Un titlu de natura datoriei.
- c. O garanție.

5. Cum se plasează ordinele de cumpărare și vânzare a acțiunilor?

- a. Prin agenți imobiliari.
- b. Prin intermediari de servicii financiare.
- c. În orice aplicație de internet banking.

6. Instrumentele financiare derivate:

- a. Au o valoare determinată de evoluțiile viitoare ale activului suport.
- b. Stabilesc valoarea viitoare a instrumentului financiar.
- c. Sunt variante ale unui instrument financiar.

7. Atunci când cumperi obligațiuni corporative:

- a. Deții o parte din societate.
- b. Ai împrumutat bani societății.
- c. Poți vota cu privire la deciziile acționarilor.

8. Ce înseamnă AGA?

- a. Asociația Generală a Acționarilor.
- b. Administrația Generală a Acționarilor.
- c. Adunarea Generală a Acționarilor.

9. Dacă o societate comercială emite acțiuni noi, atunci:

- a. Datoriile societății cresc.
- b. Veniturile societății cresc.
- c. Capitalul social crește.

10. Pentru o municipalitate, posesorul unei obligațiuni emise de aceasta este:

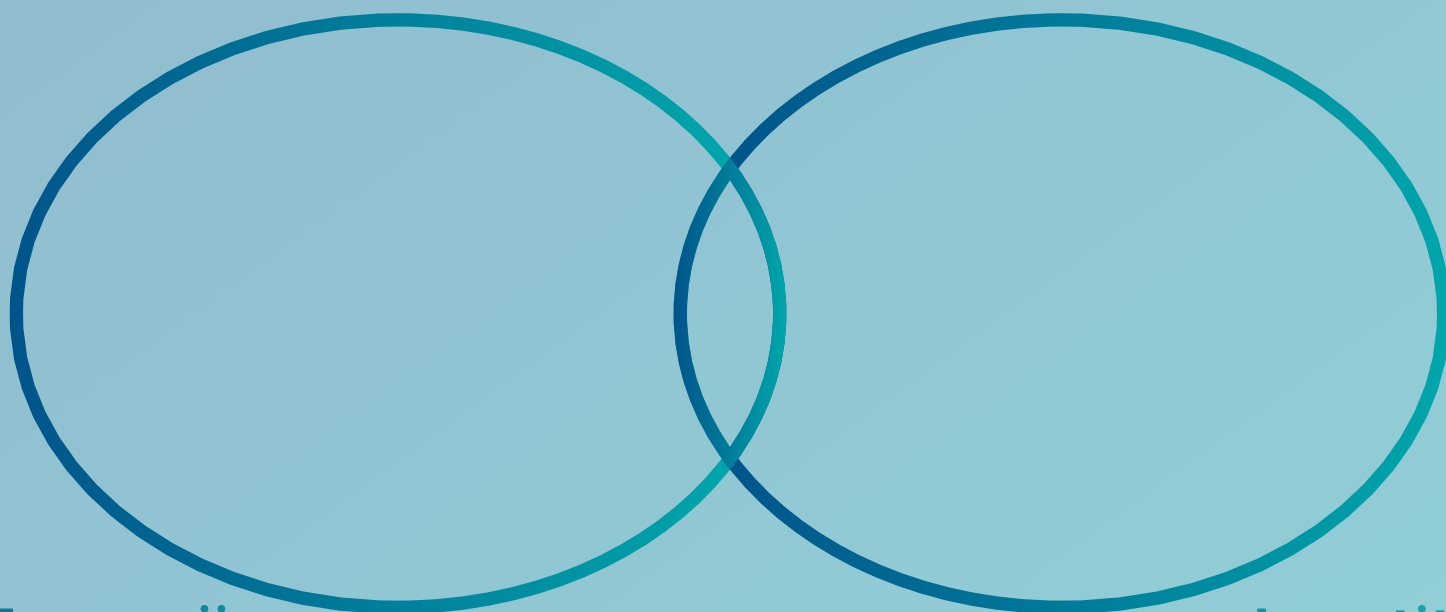
- a. Creditor.
- b. Debitor.
- c. Obligat.

Diagramă

Completează diagrama de mai jos, enumerând 5 caracteristici ale economiilor și 5 caracteristici ale investițiilor în fiecare cerc. Aria din mijloc va cuprinde acele caracteristici comune și economiilor și investițiilor.

Economii

Economiile sunt o sumă de bani pusă deoparte ca urmare a amânării unui consum (a unei cheltuieli) – amâni consumul de acum pentru a putea avea în viitor un consum mai mare.

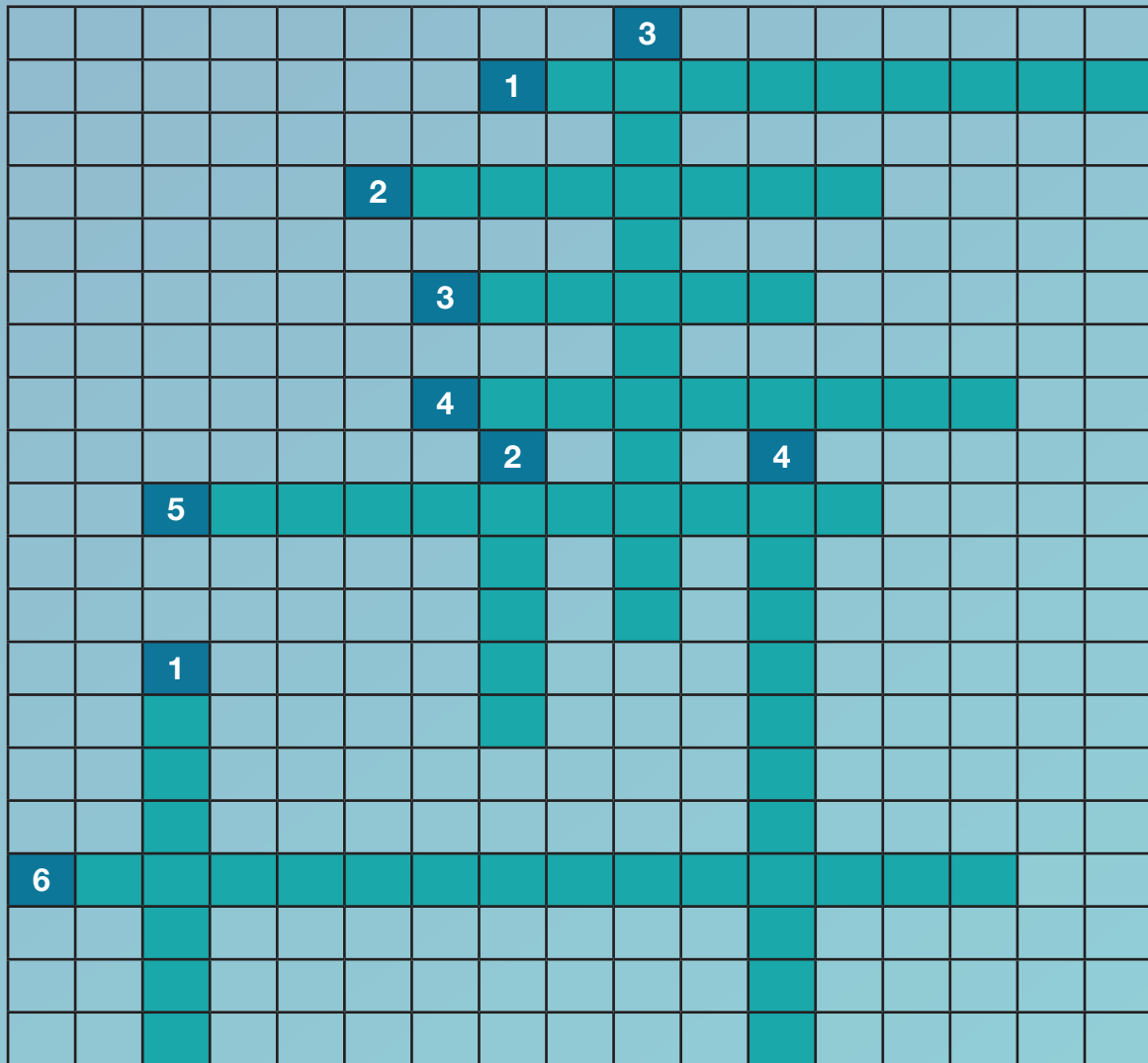
Investiții

Investițiile sunt activități care au ca scop folosirea unei sume de bani în vederea obținerii în viitor de profit – renunți la consumul imediat în favoarea unui consum viitor posibil dar negarantat.

Rebus

Orizontal

1. Pentru a putea dezvolta proiecte noi emitenții au nevoie de.....
2. Cel care are nevoie de bani pentru a-și dezvolta afacerea.....
3. .... este spațiul ordonat, organizat, în care se vând și se cumpără acțiuni.
4. BULL este termenul folosit dacă evoluția pieței este în .....
5. .... este numele purtat de persoana care dorește să cumpere acțiuni.
6. Locul în care se întâlnește cererea cu oferta de bani se numește .....

Vertical

1. Firmele emit .....
2. BEAR este termenul folosit dacă evoluția pieței este în .....
3. Persoana care ajută emitentul să găsească investitori de numește .....
4. Statul poate emite .....

LOGO QUIZ

Economiștii spun că modul cel mai bun de a combate inflația este prin investiții pe piața bursieră. Știi ale căror societăți emitente de acțiuni blue chip pe piața BVB sunt cele de mai jos?

VINZI SAU CUMPERI ACȚIUNI?

1. Piața este de tip bull și se apropie de vârf.

Vând | Cumpăr

2. A crescut rata inflației.

Vând | Cumpăr

3. Suntem aproape de finalul Campionatului Mondial de Tenis și Simona Halep este pe locul 1.

Vând | Cumpăr

4. Suntem în timpul celui de al Doilea Război Mondial și tocmai s-a semnat acordul de pace.

Vând | Cumpăr

5. Din cauza radiațiilor, sateliții care susțin existența internetului vor funcționa alternativ la jumătate de capacitate.

Vând | Cumpăr

6. Unirea Europeană a implementat sistemul pieței unice.

Vând | Cumpăr

7. Prin Brexit, Marea Britanie a ieșit total din spațiul european.

Vând | Cumpăr

REZOLVĂ PROBLEMELE:

Problema nr. 1

O obligațiune are valoarea nominală de 50 u.m. Ea se poate cumpăra la prețul de 48 u.m. Dedeterminați cum se reflectă cursul obligațiunii în valoarea sa nominală.

$C = (\text{preț/valoare nominală}) * 100\% = 48/50 * 100\% = 96\%$ - cursul obligațiunii constituie 96% din valoarea sa nominală

Problema nr. 2

Acțiunile emise de societatea X sunt cotate la 10 u.m. Valoarea dividendelor oferite de societatea X este de 20 u.m./acțiune deținută. Acțiunile emise de societatea Y sunt cotate la 15 u.m. Valoarea dividendelor oferite de societatea Y este de 25 u.m./acțiune deținută. Aveți în cont un disponibil de 100 de acțiuni emise de societatea Z care se tranzacționează la un preț de 15 u.m. și care acordă dividende de 27 u.m. Care este cea mai profitabilă strategie investițională?

Dacă vând Z: $100 * 15 = 1500$ u.m.

Pot cumpăra $1.500 : 10 = 150$ acțiuni X, nu îmi mai rămân bani, voi încasa dividende în valoare de $150 * 20 = 3.000$ u.m.

Sau pot cumpăra $1500 : 15 = 100$ acțiuni Y, nu îmi mai rămân bani, voi încasa dividende în valoare de $100 * 25 = 2.500$ u.m.

Dacă păstrez acțiunile Z, voi încasa dividende de $100 * 27 = 2.700$ u.m.

Să vând Z și să cumpăr X de toți banii.

Problema nr. 3

În timpul unei zile de tranzacționare ai realizat următoarele tranzacții:

- Ai cumpărat 1000 de acțiuni X la prețul de 20 lei/acțiune
- Ai vândut 10000 acțiuni Y la prețul de 15 lei/acțiune
- Ai cumpărat 250 de acțiuni la prețul de 7 lei/acțiune

Comisioanele și taxele aferente tranzacționării sunt de 0,3% din valoarea tranzacționată. De asemenea, există un impozit pe venit de 19% care trebuie plătit la momentul finalizării tranzacției. Care este valoarea bănească a rezultatului acestei zile de tranzacționare?

$10.000 * 15 = 150.000$ u.m., $250 * 7 = 1.750$ u.m., $1.000 * 20 = 20.000$ u.m., comisioane $0,3\% * (150.000 + 1.750 + 20.000) = 171.750 * 0,3\% = 515,25$

Rezultat = $150.000 - 1.750 - 20.000 - 515,25 = 127.734,75 - 24269,60$ (însemnând 19% impozit din venitul obținut) = $103.465,15$ u.m.

Problema nr. 4

Capitalizarea bursieră se calculează după formula:

Capitalizare (C) = număr de acțiuni în circulație (N) x curs acțiune (P)

Dacă deții 30.000 de acțiuni emise de societatea X, valoarea nominală a lor fiind de 100 u.m. și cursul acțiunilor pe piață fiind de 600 u.m., care este capitalizarea bursieră?

$$C = N \times P \quad 30.000 \times 600 = 18.000.000 \text{ u.m.,}$$

Problema nr. 5

Să considerăm că indicii bursieri sunt calculați ca medii aritmetice simple și că piața bursieră este formată din 3 acțiuni, ale căror prețuri sunt afișate în T_0 (trecut) și în T_1 (prezent):

	P0 (u.m.)	P1 (u.m.)
Acțiunea X	245	170
Acțiunea Y	123	62
Acțiunea Z	285	126

În baza acestor date, calculează care este valoarea indicelui bursier în T_0 și în T_1 .

$$\begin{aligned} \sum P_0 &= 653 \text{ u.m. rezultă } I_0 = \sum P_0 / 3 = 217,67 \\ \sum P_1 &= 358 \text{ u.m. rezultă } I_1 = \sum P_1 / 3 = 119,33 \end{aligned}$$

PER (Price Earnings Ratio) și EPS (Earning per Share)

PER este unul dintre indicatorii de analiză ai evaluării unei societăți, parte a ceea ce se numește analiză fundamentală. PER (Price Earnings Ratio, P/E) se calculează ca raport între prețul unei acțiuni și câștigul net pe acțiune (EPS). PER semnifică perioada de timp (în ani) în care un investitor își recuperează investiția făcută din dividendele viitoare, dacă societatea ar distribui tot profitul net pe dividende. Cu cât PER este mai mic, cu atât durata de recuperare a investiției este mai mică și acțiunile respective sunt mai atractive pentru investitori. Un PER cu o valoare sub 5

indică o acțiune puternic subevaluată, pentru o valoare între 5-10 este indicată o acțiune relativ subevaluată, o valoare între 10-15 indică o acțiune corect evaluată de piață, iar o valoare peste 20 arată o acțiune supraevaluată.

EPS (Earning per Share) sau câștigul net pe acțiune este calculat ca raport între profitul net al societății împărțit la numărul de acțiuni emise de aceasta. Rezultatul arată cât ar putea câștiga un investitor dacă ar fi decisă distribuie integrală a profitului sub formă de dividende.

Avem 3 societăți:

Societatea X: preț/acțiune = 52,14 u.m., EPS = 28,93 u.m.

Societatea Y: preț/acțiune = 8,69 u.m., EPS = 7,82 u.m.

Societatea Z: preț/acțiune = 9,68 u.m., EPS = 11,28 u.m.

Care este P/E pentru fiecare?

Care este societatea cu cea mai bună valoare a acțiunilor emise?

GĂSEȘTE SIMBOLUL

Folosind resursele publice, care este simbolul de tranzacționare al emitenților de acțiuni enumerați mai jos?

OMV Petrom S.A.

SN Nuclearelectrica S.A.

PURCARI WINERIES PUBLIC COMPANY LIMITED

BURSA DE VALORI BUCURESTI S.A.

ALRO S.A.

MedLife S.A.

C.N.T.E.E. TRANSELECTRICA S.A.

S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A.

TERAPLAST S.A.

SIF MUNTENIA S.A.

SIF BANAT CRISANA S.A.

SIF MOLDOVA S.A.

SIF TRANSILVANIA S.A.

SIF OLTENIA S.A.

FONDUL PROPRIETATEA

BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE S.A.

EȘTI INVESTITOR

Situația deținerilor tale de acțiuni arată astfel:

Ultima tranzacție				Variație
105,28				+0,33
Astăzi				
Preț deschidere (Open)	High	Low	Volum	
105,00	105,80	103,35	3.976,70	

Acțiuni disponibile	Închidere (Close) zi precedentă	52-Week	
1.737.418.000	104,95	High	Low
		134,94	80,06

P/E:	21,77
Dividend anual:	0,56
Randament (%):	0,53

Cât te-ar costa dacă ai cumpăra 100 de acțiuni XYZ în ultima tranzacție de ieri?

Câte acțiuni XYZ au fost tranzacționate astăzi, de când s-a deschis piața?

Care ar fi suma totală pe care societatea ar avea-o de plătit pentru acordarea dividendelor?

Dacă ai cumpăra 100 de acțiuni XYZ la cel mai mic preț al anului și le-ai vinde la cel mai mare preț al anului, care ar fi profitul tău (fără a lua în considerare taxe, comisioane, impozit ș.a.)?

x x x x x x x x
x x x x x x x x
x x x x x x x x
x x x x x x x x

ȘTII SĂ DAI ORDINE DE TRANZACȚIONARE?

Odată ce ai devenit investitor și dorești să tranzacționezi, ai la dispoziție o multitudine de tipuri de ordine pentru de a efectua o vânzare sau o cumpărare. Dorința de a tranzacționa se transpune într-un ordin pe care îl dai agentului de servicii de investiții financiare (ASIF). La semnarea contractului de intermediere financiară, se va deschide un cont în numele tău; astfel, poți începe să transmiți ordine către intermediar pentru executarea de tranzacții cu titluri. Poți transmite ordine direct, la sediul societății de servicii de investiții financiare (SSIF), prin telefon, fax sau internet. Ordinele transmise unui intermediar pot fi:

Ordine obișnuite

- Limită (limit) – instrumentele financiare sunt tranzacționabile în cadrul unor limite (maxime-minime) de preț.
- La piață (market) – ordinul va fi executat imediat la orice preț din piață.
- Without price – ordin transmis fără preț, dar executat la cel mai bun preț oferit pe piață.
- Cumpărare întregă (take) – un ordin de cumpărare a întregului volum dintr-un anumit instrument financiar.
- Vânzare întregă (hit) – ordin de vânzare a întregului volum de instrumente financiare la cel mai bun preț oferit pe piață.
- Match – ordin transmis în scopul corelării cu un alt ordin existent pe piață (din punct de vedere al prețului, volumului, decontării etc.)

Ordine condiționate

- Stop loss – ordin de vânzare/cumpărare activat în momentul în care cotația unui instrument financiar scade/crește sub/peste un anumit nivel prestabilit.
- Stop limit – ordin care se execută la un preț prestabilit sau mai bun după ce se atinge un anumit preț în piață.
- Limită la piață (market if touched) – ordin executat în momentul în care este atinsă o anumită valoare de piață pre-stabilită.
- Dacă piața ajunge la un nivel de preț (if touched) – ordin care declanșează vânzarea sau cumpărarea în cazul în care se atinge o anumită valoare de piață pre-stabilită.
- O altă caracteristică importantă a unui ordin se referă la perioada în care acesta va rămâne în piață, în care poate fi executat. Un ordin poate fi valabil o singură zi, o anumită perioadă de timp (zi, săptămână, lună), o perioadă nelimitată de timp (good till canceled), sau va fi executat imediat (fill or kill):

La zi (day) – ordinul este valabil doar pe durata unei ședințe de tranzacționare.

Deschis (open) – ordinul este valabil până la executare sau retragere, maximum 62 de zile calendaristice de la ultima actualizare a ordinului.

Valabil până la (good till date) – ordinul este valabil până la o dată specificată (de formatul an-luna-zi), maximum 62 de zile de la ultima actualizare a ordinului.

FOK (fill or kill sau „Executare sau Anulare”) – introdus în vederea execuției imediate, dacă volumul integral al ordinului poate fi executat. Dacă nu este posibilă execuția integrală, ordinul respectiv este respins. Un astfel de ordin este permis doar în starea Deschisă.

IOC (immediate or cancel sau fill and kill sau „Executare și Anulare”) – este executat parțial, iar volumul rămas neexecutat va fi anulat prin ștergerea ordinului. Un astfel de ordin este permis doar în starea Deschisă.

Deții 100 de acțiuni XYZ, pentru care ai plătit când le-ai cumpărat o valoare de 1.000 u.m.
Ce ordin ai da în următoarele situații?

1. Prețul acțiunilor tale azi este de 11 u.m./acțiune și tu ai nevoie de 500 u.m. în numerar, imediat, pentru o altă investiție.
2. Prețul acțiunilor tale scade de mai mult de o săptămână, economia este în recesiune, analizele economice arată o piață de tip bear. Prețul acțiunilor XYZ este de 6 u.m./acțiune, și continuă să scadă.
3. Ai nevoie să vinzi toate acțiunile imediat, indiferent de prețul obținut. Ele se tranzacționează astăzi la prețuri cuprinse între 9,7 u.m./acțiune și 10,3 u.m./acțiune.

